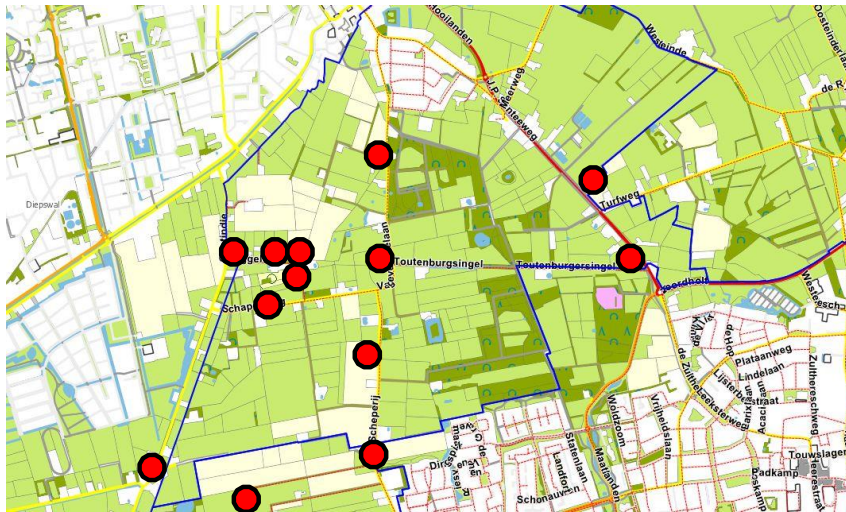

INFOBULLETIN 4

Veel leesplezier! In dit korte infobulletin deze keer bijdragen van partners waar we binnen het programma Terheijl mee samenwerken. En helpt u ons op 13 november aan historische informatie?

WIST U DAT....

- Het project Kleinschalige natuur- en landschapsversterking al 13 aanmeldingen heeft...
- De Bosgroep op dit moment druk doende is deze mensen te bezoeken...
- U op het kaartje kunt zien waar deze initiatieven zich in Terheijl bevinden...
- U zich ook nog steeds kan aanmelden voor dit prachtige project....
- U dan eenvoudig een mail kunt sturen naar Hein Alkema h.alkema@bosgroepen.nl of Janine Hogeman j.hogeman@gemeentenoordenveld.nl
- U daarmee een bijdrage levert aan uw eigen woongenot en de kleinschalige landschapsstructuren van uw woonomgeving....
- En u daar bovendien ook de natuur een handje mee helpt...

DE MAATLANDEN EN NATUURSCHOON

Wandelpad langs de hei

Staatsbosbeheer en de Vereniging tot behoud van Natuurschoon Leek, Nietap en omstreken hebben in 2013 een gezamenlijke beheervisie opgesteld voor het oostelijke deel van Terheijl. De gebieden worden in de volksmond meestal De Maatlanden en kortweg Natuurschoon genoemd.

De hoofdlijn van de visie is dat de gebieden vooral waardevol zijn vanwege het kleinschalige cultuurhistorische karakter en de bijzondere flora en fauna die een relatie heeft met de potklei die op diverse plekken aan het oppervlak te vinden is.

In de visie worden meerdere voorstellen gedaan om het landschap en de bijbehorende planten en dieren te beschermen en de beleving daarvan te versterken. Ook werd in de visie de zorg uitgesproken dat er op het kleine heideterreintje steeds meer illegale wandelpaadjes ontstonden. Vertrapping van de bijzondere planten gebeurde steeds vaker. Ook de verbossing van het heitje is een probleem. Daarom heeft Staatsbosbeheer een raster om het heitje geplaatst waardoor tijdelijke of permanente begrazing mogelijk wordt. Welk soort dieren en welke tijdsduur het beste is om het terreintje open te houden, wordt de komende jaren proefondervindelijk bekeken.

Om het heitje wel zichtbaar en beleefbaar te maken, is aan de westzijde een wandelpad gemaakt waardoor een doorgaande wandeling tussen de Zulthe en de Toutenburgsingel nu mogelijk is. Ook zijn er bomen en struiken verwijderd voor een wat ruimer zicht naar beide kanten.

Wie nu langs het terreintje loopt ziet aan de rand overal de uitgebloeide beenbreek. Ook zijn diverse houtwallen in de omgeving door vrijwilligers weer hersteld.

Verderop in het gebied zijn ook diverse werkzaamheden uitgevoerd. Langs het fietspad is in het grasland een stuk met bomen en struiken ingeplant. De bedoeling is om dit in de toekomst als hakhout te beheren. De bomen en struiken in de hakhoutpercelen werden om de zoveel jaar afgezet.

...Lees verder op de volgende bladzijde...

PROGRAMMA TERHEIJL

INVESTERINGSPROGRAMMA LEEK- RODEN LANDSCHAPSOPGAVE NIENOORD - TERHEIJL – MENSINGE

OPROEP!

LANDSCHAPSGESCHIEDENIS

OPROEP!

OPROEP!

In opdracht van de gemeente Noordenveld onderzoekt het Kenniscentrum Landschap, Rijksuniversiteit Groningen (http://www.rug.nl/research/kenniscentrumlandschap/toegepast-onderzoek_-onderzoeksbureau) de landschappelijke ontwikkeling van het gebied Terheijl.

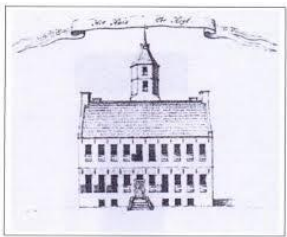
Het project zal worden uitgevoerd door drs. ing. Esgo Kuiper, afgestudeerd in bos- en natuurbeheer Hogeschool Van Hall-Larenstein en landschapsgeschiedenis bij de RUG. Het project zal wetenschappelijk worden begeleid door prof.dr.ir. Theo Spek, hoogleraar Landschapsgeschiedenis en hoofd Kenniscentrum Landschap van de RUG en drs. ing. Jeroen Zomer, promovendus en projectleider Kenniscentrum Landschap.

Doel

Het onderzoek heeft als doel een het schrijven van een landschapsbiografie die de gemeente een beter inzicht geeft in de historische ontwikkelingen die hier hun invloed hebben gehad op het landschap. Bij een landschapsbiografie worden de ontwikkelingen in een onderzoeksgebied beschreven vanaf grofweg de ijstijden tot het heden.

Ontwikkelingen in de breedste zin van het woord kunnen hierin meegenomen worden.

Zo kun je denken aan natuurlijke ontwikkelingen; zoals het warmer worden van het klimaat waardoor de dikke ijskappen afsmelten, maar ook aan menselijke ontwikkelingen; zoals de introductie van aardappels in de landbouw.

Bron: www.nietap-terheijl.nl

www.natuurrijkroden.wordpress.com

Elke regio heeft zijn eigen ontwikkeling doorgemaakt met een bepaald effect op het landschap en de samenleving die er gebruik van maakt. En juist deze verscheidenheid in grotere processen maakt een gebiedspecifieke landschapsbiografie zo interessant. Met de kennis die voortkomt uit het landschapsbiografisch onderzoek kunnen bij de toekomstige gebiedsontwikkeling onderbouwde keuzes gemaakt worden.

Kennis uit het gebied

Bij het onderzoek betrekken we graag mensen uit de omgeving die kennis hebben van de geschiedenis van het gebied. Deze kennis kunt u breed zien; archeologisch, bodem- of waterstaatkundig, natuurlijk, historisch-botanisch, rechts-historisch, sociaal-historisch, naamkundig. Materialen zoals oude foto's en (topografische) kaarten zijn ook van harte welkom.

Hebt u kennis op wat hierboven beschreven is, dan kunt u contact opnemen met Esgo Kuiper. **Op donderdag 13 november kunt u de hele dag (van 09.00 uur tot 17.30 uur) binnenlopen op het gemeentehuis in Roden. Esgo Kuiper is die dag aanwezig om uw verhalen, kennis en beeldmateriaal te verzamelen.**

Mocht u op deze dag verhinderd zijn, maar toch interessante informatie hebben, is er de mogelijkheid om af te wijken van deze datum. Via een mail aan Esgo.Kuiper@gmail.com. kunt u een afspraak maken.

Wilt u in uw e-mail aangeven over welke kennis en/of materialen u beschikt?

Esgo Kuiper, RUG

VERVOLG DE MAATLANDEN EN NATUURSCHOON

Het kwam vroeger veel voor in de omgeving van Terheijl, maar is door de kleinere vraag naar geriefhout nagenoeg verdwenen. Hakhout, waarin vaak veel bloeiende en bedragende struiken voorkomen, heeft juist voor veel dieren zoals insecten en vogels een hoge waarde. Omdat de oude hakhoutbossen die verspreid in het gebied liggen zijn uitgegroeid tot opgaand bos met een heel eigen waarde voor bijvoorbeeld paddenstoelen, is besloten op locaties waar vroeger ook bos heeft gestaan, opnieuw te beginnen.

In de richting van de J.P. Santeeweg is een begin gemaakt met het verwijderen van bomen uit een ven. Van dit ven wordt aangenomen dat het om een pingo-ruïne gaat, maar geheel zeker is dat niet. Pingo-ruïnes zijn ontstaan na de laatste ijstijd. In de Weichsel-ijstijd, zo'n 115.000 tot 10.000 jaar geleden, heerste er in Nederland een toendraklimaat. In die tijd ontstonden door opborrelend grondwater ijsheuvels, in de taal van de eskimo's pingo's genoemd. Na de ijstijd smolt het ijs en bleef vaak een omwalde waterplas over. Zonder beheer groeien deze pingo-ruïnes vaak dicht met bomen. *Aaldrik Pot, Staatsbosbeheer*

Colofon

Dit is een uitgave van de gemeente Noordenveld. Voor vragen over dit project kunt u contact opnemen met mw. J.G. Hogeman via het telefoonnummer 14 050 of per mail; j.hogeman@gemeentenoordenveld.nl
nummer 4, okt 2014